

BLAUWE REIGERS LANGS DE GRONINGER KUST TIJDENS HOOGWATERTELLINGEN, 1976 - 1981

Jan van 't Hoff

Dit artikel is een uitwerking van de waarnemingen van blauwe reigers, gedaan tijdens de maandelijkse hoogwatertellingen, vijf jaar lang tussen oktober 1976 en september 1981, langs de Groninger kust. Deze HW-tellingen langs de Noordkust, Eemsmond en Dollard, met een totale kustlengte van 82 km, zijn uitgevoerd door de wadvogelwerkgroep Groningen. In de maanden juni en juli zijn geen tellingen verricht waardoor waarnemingen van uit de broedkolonies langs de kust (Uithuizen, Warffum, Appingedam, Midwolda en Oudeschans) rondzwervende adulte en juveniele blauwe reigers ontbreken.

Resultaten

Het hele jaar door worden op de kwelders en het wad blauwe reigers gezien (fig. 1 t/m 3, tabel 1). Dit zijn dan foeragerende, overtiende en/of slapende vogels.

Het hoogste aantal blauwe reigers dat tussen oktober 1976 en september 1981 langs de hele Groninger kust is waargenomen, bedraagt 127 individuen in september 1981. De maximaantallen langs de drie deelgebieden Noordkust, Eemsmond en Dollard bedragen resp. 101 (september 1981), 26 (augustus 1978) en 27 (september 1979) reigers.

Gemiddeld worden de meeste blauwe reigers langs de Noordkust gezien. Uitgedrukt in gemiddelde aantallen per kilometer blijken er geen duidelijke verschillen te bestaan tussen de aantallen reigers aan de Noordkust, de Eemsmond en de Dollard.

Tussen augustus en november zijn de blauwe reigers langs de Noordkust het talrijkst, met een top in september. Voor een deel zullen dit nog uit nabij gelegen kolonies afkomstige vogels zijn en deels, met

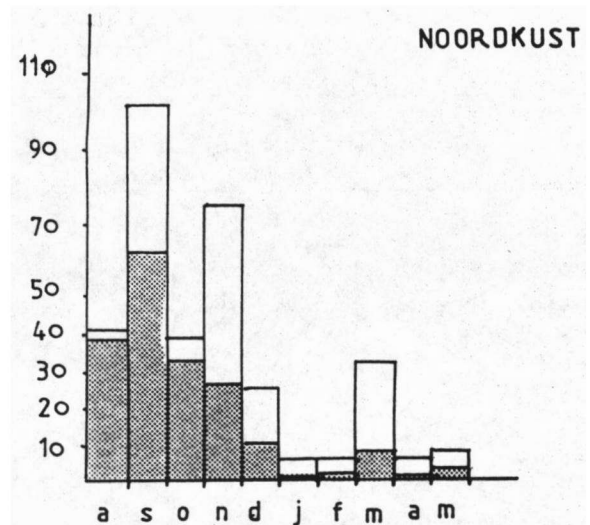

fig. 1. Vijfjaarlijkse gemiddelde en maximaantallen per maand van de blauwe reiger voor de Noordkust over 1976-1981. De gemiddelden zijn gearceerd.

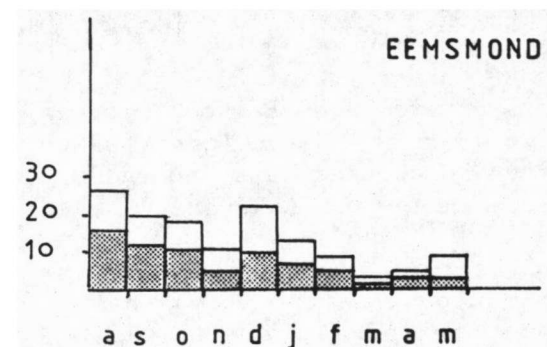

fig. 2. Vijfjaarlijkse gemiddelde en maximaantallen per maand voor de Eemsmond.

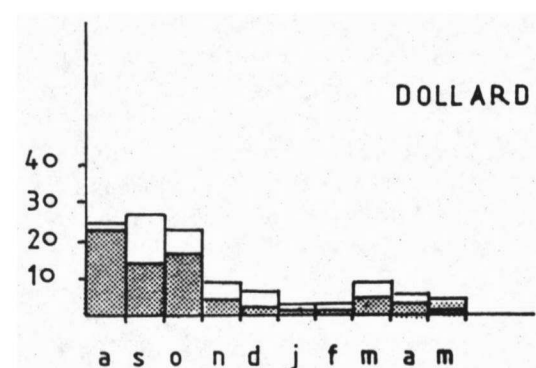

fig. 3. Vijfjaarlijkse gemiddelde en maximaantallen per maand voor de Dollard.

tabel 1. Vijfjaarlijkse gemiddelde en maximaantallen blauwe reigers tussen oktober 1976 en september 1981 voor de kwelders aan de Noordkust.

	West-Juliana- en Negenboerenpolder		Linthorst- Homanpolder		Noordpolder		Lauwerpolder		Emmapolder	
	gem.	max.	gem.	max.	gem.	max.	gem.	max.	gem.	max.
aug.	5	6	5	7	9	10	10	11	9	12
sep.	11	36	12	26	5	11	16	20	15	20
okt.	7	15	3	6	3	4	11	20	8	14
nov.	1	2	1	1	1	1	3	7	20	74
dec.	1	2	0	0	2	5	1	1	6	17
jan.	1	3	0	1	1	1	0	1	1	1
feb.	2	6	0	0	0	0	0	0	0	0
mrt.	1	2	0	0	0	0	1	1	5	25
apr.	1	3	0	0	1	1	0	0	1	1
mei.	1	2	0	1	1	1	2	5	0	0

name vanaf september, doortrekkers. Of er ook daadwerkelijk uitwisseling bestaat tussen de kolonies en de buitendijkse gronden langs de Noordkust is niet bekend, maar lijkt wel aannemelijk evenals bij de Dollard en Eemsmond het geval is (Meeuwse en Van Scharenburg, 1988).

Aan de Dollard en de Eemsmond worden de hoogste aantallen reigers tussen augustus en oktober waargenomen, met gemiddeld een piek in augustus. Een maand eerder dan aan de Noordkust. Ook uit latere jaren is dit aantalsverloop c.q. doortrekpatroon aan de Eemsmond bekend (K. en H. Koffijberg, 1987, K. Koffijberg, 1988).

In zachte decembermaanden zijn aan de Noordkust en de Eemsmond maximaantallen bekend van resp. 25 en 22 reigers. Doorgaans zijn de aantallen blauwe reigers langs de kust in de winter en tijdens het broedseizoen - vanaf februari - op z'n laagst. De 32 reigers in maart 1979 langs de Noordkust zijn een duidelijke uitschieter. Tussen half maart en eind mei vindt tijdens het voorjaar echter nog de meeste trek plaats (K. en H. Koffijberg, 1987).

Aan de Noordkust worden de hoogste gemiddelde en maximaantallen in de Lauwer- en Emmapolder waargenomen (tabel 1). Dit zijn de meest oostelijk gelegen kwelders. Het hoge november-gemiddelde in de Emmapolder

geeft een wat geflatteerd beeld als gevolg van de eenmalige uitschieter van 74 reigers in november 1977.

Wezenlijke dichtheidsverschillen zijn er gemiddeld echter alleen in oktober tussen de verschillende kwelders aan de Noordkust. De gemiddelde dichtheid (per 10 ha) aan blauwe reigers is in oktober in de Lauwerpolder beduidend hoger dan in alle overige kwelders, met uitzondering van de Emmapolder.

Geconcludeerd kan worden dat de gemiddelde maanddichtheden waarin de blauwe reigers langs de Groninger kust voorkomen nauwelijks van elkaar verschillen. Dit geldt zowel voor de afzonderlijke deelgebieden Noordkust, Eemsmond en Dollard, als voor de afzonderlijke kwelders aan de Noordkust. De blauwe reiger komt overal langs de kust relatief even talrijk voor. Een uitzondering hierop wordt gevormd door de gemiddelde dichtheid in de maand oktober in de Lauwerpolder. De dichtheid aan reigers is dan hoger dan in de overige kwelders met uitzondering van de Emmapolder.

Wim Weyman wil ik bedanken voor zijn reactie op dit verhaal.

Literatuur

Boekema, E.J., P. Glas & J.B. Hulscher (1983): Vogels van Groningen.

Koffijberg, K. & H. Koffijberg
(1987): Verslag van de trektellingen
in de Eemshaven in het voorjaar van
1985-1986. Rapport, Holwierde.

Koffijberg, K. (1988): Vogeltrek
over de Eemshaven in het najaar van
1986. Rapport, Holwierde.

Meeuwsen, H. & K. van Scharenburg
(1988): Vogelconcentraties in Gro-
ningen. PPD Groningen.

Wadvogelwerkgroep Groningen 1976-
1981: Mededelingen no 1 t/m 20.

Adres auteur:

Stadsweg 65
9918 PL GARRELSWEER